

Περίληψη - Summary

Παπαδόπουλος Φώτιος: «Διαβάζοντας την Αλγερινή επανάσταση από την Αθήνα: Όψεις της αποαποικιοποίησης στον ελληνικό Τύπο. 1957-1959»

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο ο ελληνικός Τύπος αναπαρέστησε την αποαποικιοποίηση, διερευνώντας τους ιδεολογικούς παράγοντες που καθορίζουν τις όποιες αναπαραστάσεις την περίοδο 1957-1959. Οι ιδεολογικές συνισταμένες νοούνται ως μέρος της εσωτερικής αντιπαράθεσης των πολιτικών κομμάτων στην Ελλάδα για το Κυπριακό ζήτημα, των επιρροών του Ψυχρού Πολέμου στην ελληνική μετεμφυλιακή ιδεολογία, καθώς και της αντιαποικιακής ή φιλοαποικιακής ρητορικής στο διεθνή Τύπο και τον ΟΗΕ. Οι πηγές που επιλέχθηκαν είναι οι εφημερίδες *Η Αυγή*, *Το Βήμα* και *Η Καθημερινή*.

Η παρούσα διπλωματική χωρίστηκε σε τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στο ρόλο της διεθνοποίησης του Αλγερινού ζητήματος. Στην πρώτη υποενότητα ερευνάται πως το Αλγερινό μέσω του σημαντικότερου διεθνούς οργανισμού, τον ΟΗΕ, προκάλεσε ένα πρώτο ενδιαφέρον στον ελληνικό Τύπο και συνδέθηκε με το Κυπριακό. Η δεύτερη υποενότητα επικεντρώνεται σε δύο περιστατικά εξαιρετικής βίας του ίδιου του πολέμου στην Αλγερία με κατηγορίες για «εγκλήματα» και από τις δύο αντιμαχόμενες πλευρές -τα βασανιστήρια Αλγερινών από τους Γάλλους στη μάχη του Αλγερίου και η σφαγή της Μελούζας-, τα οποία συντέλεσαν στην περαιτέρω διεθνοποίηση του ζητήματος (καλοκαίρι 1957).

Το δεύτερο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στον Ψυχρό Πόλεμο. Ειδικότερα, στην πρώτη υποενότητα διερευνάται πως το Αλγερινό ζήτημα χρησιμοποιήθηκε στον ελληνικό Τύπο, το 1957, για τη διαπραγμάτευση του συμμαχικού προσανατολισμού της Ελλάδας μέσω της συζήτησης για το κατά πόσο ήταν «ηθικό» ή «δίκαιο» ολόκληροι λαοί να βρίσκονται υπό αποικιακή διοίκηση σε ένα μπλοκ που αποκαλούνταν ο «ελεύθερος κόσμος». Στη δεύτερη υποενότητα ο Ψυχρός Πόλεμος αποκτά γεωγραφικό χαρακτήρα. Αναλύοντας το βομβαρδισμό του Σακιέτ στο πλαίσιο μιας γαλλικής στρατιωτικής επιχείρησης (α΄μισό 1958), αναδεικνύεται πως το Αλγερινό ζήτημα έγινε νοητό από τον ελληνικό Τύπο ως ένας διπλωματικός αγώνας για τη διατήρηση της επιρροής της Δύσης στη Βόρεια Αφρική.

Το τρίτο κεφάλαιο επικεντρώνεται σε ένα ιστορικό γεγονός με μικρή χρονική διάρκεια αλλά με μεγάλη σημασία για τη γαλλική ιστορία, την κρίση της 13^{ης} Μαΐου και τη γέννηση της Πέμπτης Γαλλικής Δημοκρατίας (1958). Το γεγονός που συνδεόταν με το Αλγερινό προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον στον ελληνικό Τύπο, με τακτικά πρωτοσέλιδα και ανταποκρίσεις καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης. Ο ελληνικός Τύπος, με αφορμή το γεγονός, έθεσε στο επίκεντρο το ζήτημα της συνύπαρξης της δημοκρατίας με την αποικιοκρατία και τα προβλήματα που αυτή επέφερε.

Το τέταρτο κεφάλαιο επιχειρεί, μέσα από τη διασταύρωση όσων προηγήθηκαν να παρουσιάσει την πρόσληψη του FLN στον ελληνικό Τύπο με βάση δύο παραμέτρους: α) τη σύνδεση του Κυπριακού αγώνα με αυτόν των Αλγερινών, β) το ρόλο που είχε στην πρόσληψη του FLN ο Ψυχρός Πόλεμος. Στην πρώτη υποενότητα μελετάται η σχέση του Κυπριακού με τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα, καθώς και μια περιεκτική περιγραφή της στάσης του ελληνικού Τύπου. Στη δεύτερη υποενότητα εξετάζεται η «αντιιμπεριαλιστική όψη» του Τύπου, δηλαδή η Αριστερά και ο τρόπος που συνέδεσε το Αλγερινό ζήτημα με την εμπειρία της και το Κυπριακό. Στην τρίτη υποενότητα εξετάζεται η «ιμπεριαλιστική όψη», η στάση δηλαδή μέρους του κεντρώου και δεξιού Τύπου, ο οποίος παρότι συνέδεε το Αλγερινό με το Κυπριακό, ο φιλοδυτικός τους προσανατολισμός απέτρεπε τη πλήρη συμπόρευση και τις εξωθούσε στην αναζήτηση λύσεων που θα διατηρούσαν την επιρροή της Δύσης στην Αφρική.

Papadopoulos Fotios: «Reading the Algerian revolution from Athens: Aspects of Decolonization in the Greek Press. 1957-1959»

The purpose of this thesis is to illustrate how the Greek press represented decolonization by investigating the ideological factors that determined any form of representation in the period 1957-1959. Any ideological inclination is understood as part of the confrontation between the political parties in Greece over the Cyprus issue, the influences of the Cold War on Greek post-civil war ideology as well as the influences of anti-colonial or colonial discourses as expressed in the international press and the United Nations. The selected newspapers are *the Avgi*, *To Vima* and *Kathimerini*.

This thesis is divided into four chapters. The first chapter is devoted to the role of internationalization of the Algerian question. In the first subsection, it is investigated how the Algerians through the most important international organization, the UN, provoked a first interest about the Algerian struggle in the Greek press and the Greeks invoked imaginary connections between the Algerian and Cyprus issue. The second subsection focuses on two incidents of extreme violence of the war itself in Algeria with each side accusing the other for "crimes" against humanity- the torture of Algerians by the French in the battle of Algeria and the slaughter of Melusa - which further contributed to the internationalization of the issue (summer 1957).

The second chapter is devoted exclusively to the Cold War. In particular, the first section explores how the Algerian question was used in the Greek press in 1957 to negotiate Greece's alignment by discussing whether it was "moral" or "just" the existence of people under colonial rule in a block called the "free world". In the second subsection, the Cold War acquires a geographical character. Analyzing the bombing of Sakiet in the context of a French military operation (first half of 1958), it emerges that the Algerian

Question maybe was conceived by the Greek press as a diplomatic struggle to maintain West's influence in North Africa.

The third chapter focuses on a historical event of short duration but of great importance for French history, the crisis of 13th May and the birth of the Fifth French Republic (1958). The Algerian war-related incident had attracted much interest in the Greek press, with regular headlines and responses throughout the crisis. The Greek press, on the occasion of this event, has raised the issue of the peculiar coexistence of democracy with colonialism and the problems it has caused in the Western Block.

The fourth chapter attempts, through the intersection of those chapters that preceded, to map the representations of FLN in the Greek press with emphasis on: (a) the imaginary connections between the Cyprus struggle and that of the Algerians; (b) the role of The Cold War in shaping any perception about the Algerian anticolonial movement. The first section examines the relationships between the Cypriot anticolonial movement and other anticolonial movements. Additionally, it provides a comprehensive description of the attitude of the Greek press towards the Cypriot anticolonial movement. The second subsection examines the "anti-imperialist view" of the press, namely the attitudes of the Greek Left which linked the Algerian struggle with their political struggle and this of the Cypriots. The third sub-section deals with the "imperialist view", that is the attitude of some of the center-right and right-wing press, which although connected the Algerian issue with the Cyprus issue, their pro-Western orientation prevented them from fully supporting the Algerian struggle. On the contrary, they sought to find new ways to maintain the West's influence over North Africa.